

**DOODLOPEND**



# DOODLOPEND

Annick Lauwers

Schrijver: Annick Lauwers

Coverontwerp: Annick Lauwers en Myriam Hoebeke

ISBN: 9789465205298

© Annick Lauwers

# 1

## DAG EENENDERTIG

“Distelvlinders, die vooral op de bloemen van gelijknamige planten worden aangetroffen, komen in het voorjaar vanuit Noord-Afrika hiernaartoe. Ze steken de Middellandse Zee en de Alpen over op een hoogte van ongeveer tweeduizend meter om hier bij ons naar voedselplaatsen te zoeken. Ook de atalanta, de doodshoofdvlinder en het duivenstaartje leggen dit immense traject af om hier voor nakomelingen te zorgen, waarna ook die met de herfststormen meetrekken naar het Zuiden om daar te overwinteren,” las Martha voor van de website die zonet voor haar was geopend. Ze had nog altijd een haat-liefdeverhouding met haar computer en liet het ding meestal in vrede slapen tot haar eenentwintig jaar jongere en technisch meer onderlegde buurvrouw haar met een bezoekje kwam verrassen.

Met een dromerige blik in de ogen wees ze op een van de vele kaders aan de muur waarin een paar gevleugelde vrienden waren vereeuwigd. “Mijn schoonbroer was een taxidermist,” legde ze uit. “Het huis van mijn overleden zus stond propvol dode dieren die ontzettend veel stof vergaarden. Ze deelde ze uit aan eenieder die haar lief was als Piet even niet keek. Na haar dood zag ik er het nut niet van in die opgezette wezens nog langer bij te houden en heb ik ze aan een of ander museum geschonken. Alleen de kaders met vlinders heb ik bijgehouden, omdat ze niet te veel ruimte innamen en de bontgekleurde vleugels pasten bij de rest van het huis, maar ondertussen heeft ook daarvan al een ruim deel zijn weg gevonden naar een verzamelaar.” Ze lachte wrang om de bitterzoete herinnering aan de man die zich met veel meer toewijding had bekommerd om de doden dan om de levenden.

Lisa, de jongere en technisch meer onderlegde buurvrouw, zat al een tijdje ongeduldig heen en weer te wiebelen op het puntje van de haar toebedeelde, ietwat oncomfortabele stoel met bloemmotief die in de jaren zeventig vast heel hip was geweest. Ze was naar haar buitenverblijf aan zee getrokken om met Martha van gedachten te wisselen over de mysterieuze dood van een andere buurvrouw. Nu Jan, haar echtgenoot en behoeder voor stomiteiten, een paar dagen naar Duitsland was om collega’s uit de nood te helpen, wilde ze graag van de gelegenheid gebruik maken om een klein onderzoek op poten te zetten. Hij had haar namelijk op het hart gedrukt zich dit keer nergens mee te bemoeien en zich vooral geen gekkigheden in het hoofd te halen. Ze had het echt wel

geprobeerd, maar hoe meer ze zich met andere zaken had bezighouden hoe meer haar gedachten een eigen leven waren gaan leiden en hoe minder ze had geslapen. De drang om van gedachten te wisselen met iemand met kennis van zaken, was sterker dan haarzelf. Lisa had echter nog geen goed aanknopingspunt kunnen vinden en de oudere vrouw bleef maar over vroeger mijmeren. Wezenloos staarde ze uit het raam. Haar tuin aan de overkant van de straat, oogde kaal en weerspiegelde het gevoel van troosteloosheid dat in haar was gevaren. Warm aangeklede mensen snelden voorbij. Haar gedachten stopten abrupt toen ze een knokige hand op de hare gewaarwerd. Schuldbewust keek ze op.

“Ik weet echt wel waarom je hier bent, maar ik wilde er niet over beginnen zolang dat jonge, blonde meisje erbij was,” sprak Martha met gedempte stem. Ze doelde op Grace, de vriendin van Lisa’s tweede zoon David.

Lisa leefde ogenblikkelijk op uit de vegetatieve toestand waarin ze was verzonken. “Weet jij dan iets?” fluisterde ze, hoopvol haar hoofd naar de oude vrouw wendend. “Er stond in de krant ...”

“Dat krantenartikel was klinkklare nonsens,” sneerde Martha vooraleer Lisa haar zin kon afmaken.

De moord op Mari Snelders en de nog altijd onopgehelderde verdwijning van haar man, de hoofdinspecteur, was gelukkig van de voorpagina verdrongen naar de katern met lokaal nieuws door de verkiezing van de vreemdste president aller tijden in de Verenigde Staten van Amerika, iets waar de gehele wereld met verstomming naar bleef kijken en over rapporteren.

De opmars van Donald Trump naar het Witte Huis had echter niet kunnen voorkomen dat sommigen hun mening over ‘de zaak Snelders’ met algehele toewijding waren blijven neerpennen en publiceren, dit tot groot ongenoegen van Martha.

“In mijn tijd kon je het als journalist wel vergeten als je je huiswerk niet naar behoren maakte. Een ideaal koppel die twee, laat me niet lachen.” Met een verbeterd trek om de mond staarde ze naar de overkant waar het ‘ideale koppel’ tot kort voor hun verdwijning had gewoond.

“Heeft hij haar dan echt vermoord?” De kriebels liepen Lisa over de rug toen ze de vraag stelde en terwijl de thermometer binnenshuis een mooie twintig graden aanwees, had ze het plotseling koud. Ze deelde namelijk een tweewoonst met het stel.

Martha hief haar wijsvinger, die van agitatie beefde. Ze maakte zich duidelijk druk om de wending van het gesprek. “Dat heb je mij niet horen zeggen. Toon zou nog geen vlieg kwaad doen. Zij daarentegen ...”

‘Zij’ was de overbuurvrouw, die een maand geleden samen met haar echtgenoot spoorloos was verdwenen en een week geleden diepgevroren was teruggevonden in haar eigen kelder. Haar man, hoofdinspecteur bij de politie, was nog nergens opgedoken, dood of levend.

Lisa fronste de wenkbrauwen en vroeg wat de oude vrouw precies bedoelde. Ze wist ondertussen dat de vork ten huize Snelders niet precies zo in de steel had gezeten als velen vermoedden, maar ze achtte het niet haar taak daaromtrent uitleg te verschaffen.

“Ik mocht haar niet.” Ostentatief kruiste Martha de armen voor haar fel open neergaande boezem. De jurk die ze droeg was net zo gedateerd als de rest van het interieur dat met een tijdmachine uit de jaren zeventig leek te zijn geïmporteerd. Op een onverklaarbare manier leek alles wel bij elkaar te passen en als gegoten te zitten.

Lisa bolde haar wangen en liet ze daarna langzaam leeglopen. Martha leek net zomin geneigd te zijn iets over hun buurman prijs te geven als zij. Het rond de pot draaien en rondtasten in het duister begon haar hoog te zitten, maar ze zou haar kalmte moeten zien te bewaren om hun vriendschap niet in gevaar te brengen.

Op de gang weerklonk enthousiast gebabbel. Ze vreesde even dat het voor Martha’s deur zou ophouden en er zou worden aangeklopt, maar de stemmen liepen verder.

“Is het niet bij jou opgekomen dat de moord op die vrouw en de verdwijning van de hoofdinspecteur weleens iets te maken kunnen hebben met de dood van jouw zoon?”

Martha wees op de fles limonade en zette haar buurvrouw ertoe aan haar glas bij te vullen. Ze had tijd nodig om na te denken.

“Komaan, Martha,” drong Lisa aan toen er van de overkant van de tafel geen respons kwam. “Mij maak je niet wijs dat ik de enige ben die zo denk.”

De geur van versgeperste sinaasappelen verfriste de ruimte terwijl limonade gestaag het glas instroomde.

“Mijn jongen komt er niet mee terug,” klonk het bedachtzaam. Martha wilde tijdrekken.

Lisa liep om de tafel heen en sloeg haar armen om de oudere vrouw heen. Ze voelde zich schuldig omdat ze het oude zeer had opgerakeld. Ze kon zich niet voorstellen hoe het moest voelen om een enige zoon te verliezen. Drie stuks had ze zelf en ze zou er niet een willen of kunnen missen.

Een tijdje staaarde ze zwijgend naar een kleine voetnoot op de voorpagina van de krant. De Cubaanse oud-dictator Fidel Castro was op negentigjarige

leeftijd overleden, na verscheidene moordaanslagen te hebben overleefd. Sommigen leken al het geluk van de wereld te hebben, terwijl anderen voor het ongeluk waren geboren.

“Laten we alle puzzelstukjes eens op tafel leggen en in elkaar passen,” stelde Lisa voor toen ze weer tegenover Martha ging zitten. Ze hield ervan de dingen waarover ze wilde nadenken gestructureerd voor te stellen. “Als journaliste onderzocht je verdwijningen van kinderen en ging je achter verdachte tienerzwangerschappen aan in een pretpark genaamd Mythopia.” Haar ongedurige handen veegden onzichtbare bubbels uit het visgraatpatroon van het geeloranjebruine tafelkleed.

Het enthousiasme van Lisa besmette Martha. Ze knikte en vulde aan: “Ik werd bedreigd maar luisterde niet, waarna Angel en ik werden aangereden en aan ons lot werden overgelaten. Mijn zoon raakte zwaargewond en ik liet de zaak vallen.”

Dit was goed, dacht Martha. Zolang het om het verleden bleef draaien, kon ze haar mond houden over het heden. Hoelang zou ze dat echter kunnen volhouden en hoelang zou ze de politie nog uit haar huis kunnen weren?

Lisa dacht diep na vooraleer verder te gaan.

“Heel wat jaren gebeurde er niets tot jouw zoon in het voorjaar onverwachts zelfmoord pleegde op een manier die volgens jou onmogelijk is.” Met haar handen op de rug beende ze heen en weer voor het ruime livingraam dat ze kort na binnenkomst had ontgaan van de zware gordijnen die Martha meestal gesloten liet. “We moeten uitzoeken wat er in het leven van jouw zoon was veranderd waardoor hij plotseling een bedreiging vormde voor iemand. Ga terug in de tijd en denk aan alles wat met Angel te maken heeft. Schrijf op wat je je kan herinneren: namen van vrienden, plaatsen die hij heeft bezocht, websites, zijn onlinecontacten, nieuwe hobby’s, ... Ergens moet iets te vinden zijn dat je tot nog toe over het hoofd hebt gezien.”

Martha knikte. De geestdrift van haar jongere buurvrouw werkte aanstekelijk, en ondanks de grijze haren op haar hoofd voelde ze de vitaliteit uit haar jeugd terugkeren. Het voorstel was niet dom en ze zou het minutieus gaan uitvoeren, ook al zou ze slechts een gecensureerde versie kunnen delen van wat ze te weten zou komen. “Ik zal het vinden,” sprak ze ferm.

“Misschien ontdek je zelfs een link met de vermoorde buurvrouw of met de hoofdinspecteur. Stel je de gezichten voor van al wie niet naar jou wilde luisteren toen je bleef volhouden dat Angel niet zelf over de afsluiting van het balkon is gekropen.”



Oh nee, dacht Martha verschrikt. Lisa beet zich veel te hard vast in de zaak. Ze zou iets moeten ondernemen om te voorkomen dat ze met haar verhaal naar de politie zou stappen. "Er is iets dat ik je al veel langer had moeten vertellen en ik kan niet verklaren waarom ik het heb achtergehouden," begon ze aarzelend.

Een gevoel van onbehagen be kroop Lisa. Als haar zonen haar belden en het gesprek begonnen met "Mama, ik moet je iets vertellen" dan volgde daar meestal niet veel goeds op.

Martha zuchtte diep en staarde uit het raam naar de krijsende meeuwen die vochten om een stuk brood. Hun strijd om te overleven, was rechttoe rechtaan, terwijl die van haar almaar bochtiger leek te worden. Daarenboven hadden zij gevonden, terwijl zij nog altijd zocht.

Na uitgebreid overleg met zichzelf gooide ze eruit: "Hoofdinspecteur Toon Snelders is de zoon van mijn overleden zus en het is heel belangrijk dat we hem vinden vooraleer de politie dat doet want er zijn dingen ..."

"Het was geweldig!" riep Grace, de kamer instormend. Ze wreef haar handen tegeneen want de bitterkoude wind had er gemeen in gehapt.

"Had je het niet koud?" Martha was blij met de onderbreking omdat ze misschien net iets te veel had willen vertellen.

"Dat viel wel mee," antwoordde Grace met lichte stemverheffing vanuit het halletje waar ze haar muts, sjaal en jas was gaan ophangen. Haar camera, die tegen haar borst bengelde, volgde iedere beweging van haar lichaam toen ze een stoel naar achteren trok en erop ging zitten.

Heel de middag had ze de belendende badstad afgestruind om plaatjes te schieten van graffititekeningen die deel uitmaakten van een jaar na jaar aangroeiend kunstproject. Dat had dermate goed materiaal opgeleverd dat het haar immuun had gemaakt voor kou en vermoeidheid. Nu de adrenaline haar langzaam maar zeker verliet, begon ze oncontroleerbaar te rillen.

Martha, die dit opmerkte, stelde voor iets warmes voor haar te halen.

Met een kop hete koffie en een plak cake in de maag voelde Grace zich al gauw een pak beter. Ze hoorde Martha en Lisa praten, maar wat ze precies zeiden drong niet tot haar door. De meeuwen trokken haar aandacht. Aan de kade waar viskraampjes stonden, had ze diezelfde vogels op onwetende toeristen zien wachten om hun eten te pikken. Toen die niet waren komen opdagen omdat het weer te guur was, hadden ze hun oog op vuilniszakken en -korven laten vallen. Ze had alles gefotografeerd om later aan David te laten zien.

Toen ze aan haar vriend dacht, schoot Grace ineens iets te binnen wat haar onlangs ter ore was gekomen. “Heeft Lisa je bijgepraat over de vondst van de jongens?”

De vraagtekens in Martha’s ogen spraken boekdelen, waarna Grace enthousiast begon te vertellen.

“Een geheime gang op zolder?” De verkreukelde tekeningen uit Angels map van een vrouw voor het zolderraam aan de overkant, dacht Martha. Ze zei het niet hardop.

Lisa had even de benen willen strekken en was voor het raam gaan staan tijdens de enthousiaste uitleg van Grace. Ze tuurde naar de tweewoonst, waarvan zij een deel bewoonde. Ze had de lichten aangedaan toen ze vertrok om mensen met verkeerde bedoelingen af te schrikken. Sommigen hadden het namelijk nodig gevonden van de daken te schreeuwen dat het zonde was dat zo’n mooi huis zo goed als leegstond nu uit de ene helft de bewoners waren verdwenen en de andere dienstdeed als tweede verblijf.

Ze tuurde naar de hemel die langzaam donker werd en naar de lampen op zonne-energie in haar tuin, die een na een aanfloepen. Ze wilde even niet aan het gesprek deelnemen om wat haar ter ore was gekomen te laten bezinken.

De wind stak op, zoals aan zee wel vaker het geval was, en warm ingeduffelde mensen haastten zich over straat. Ze straalden niets meer uit van de zomerse, onbezonnen gezelligheid. In de verte lag het pad door de duinen dat naar het strand leidde.

Vol weemoed keerde Lisa terug naar de hartverwarmende eerste zomer in haar eigen huisje aan zee. Wat was er sedertdien veel gebeurd. Ze ademde diep in en uit alvorens zich naar het gezelschap toe te keren. Toen herinnerde ze zich ineens iets. “De geluiden op zolder,” zei ze. “Aan het begin van de vakantie ben ik hier een paar dagen alleen geweest. De jongens lieten me toen een eng schilderij zien met een vreemde tekst achterop. Omdat het luik dat erachter verborgen had gezeten afgesloten was, insinueerden ze dat er weleens een geest op zolder kon huizen.”

Grace knikte bedachtzaam. Ook bij haar kwamen beelden bovendrijven van een heerlijke zomerdag.

“Heel de nacht heb ik wakker gelegen omdat ik meende geluiden boven mijn hoofd te horen. Ik schreef ze toe aan mijn overactieve fantasie.”

“Ik had daar niets mee te maken,” verduidelijkte Grace meteen, terwijl ze het fototoestel van haar nek haalde om Martha de foto’s van de aflopende dag te laten zien. Even worstelde ze met de riem die node afscheid wilde nemen van de lange, blonde haren, waarmee hij was getooid.

“Stel je voor dat ik me die geluiden niet heb verbeeld,” ging Lisa verder op het ingeslagen pad, “en dat er echt iemand op zolder rondliep.” Ze hoorde haar smartphone de komst van een bericht aankondigen en schudde het akelige gevoel dat onder haar kleren was gekropen van zich af. “Kreeg jij ook die laatste foto van Emma?” vroeg ze om aan iets fijners te denken.

Emma was ruim twee jaar de steun en toeverlaat geweest van Lisa’s oudste zoon Lukas. Daaraan was een einde gekomen toen haar een pak geld in de schoot was gevallen en ze had besloten daarmee een wereldreis te maken. Lukas had het niet zien zitten zijn vaste job op te geven om halsoverkop een droom na te jagen, waarna er was besloten als vrienden uiteen te gaan.

Grace onderbrak het door foto’s scrollen en richtte haar aandacht op Lisa. Ze was stiekem blij dat dit onderwerp werd aangekaart want zo zou het een stuk makkelijker worden om haar eigen nieuwtje te vertellen. “Die van een overhangende rots hoog boven een meer waarop ze naar de omringende bergen zit te staren?”

Lisa knikte bevestigend terwijl ze mijmerend sprak: “Noorwegen staat ook op mijn verlanglijstje.”

“Was ze niet al in Scandinavië geweest om het noorderlicht te spotten?”

Lisa grijnsde. Ze kon zich goed voorstellen dat de praktische Grace haar reis maanden van tevoren van naaldje tot draadje zou hebben uitgestippeld en niets aan het toeval zou hebben overgelaten. “Emma’s eerste prioriteit is niet de wereld zien maar mensen ontmoeten die anders nooit haar pad zouden kruisen. Als het klikt, gaat ze met hen mee naar huis of naar hun volgende bestemming.”

Grace haalde haar schouders op. “Dat zou niets zijn voor mij maar als het haar gelukkig maakt dan moet ze het zeker doen. Ik heb trouwens ook nog iets te melden.”

Verrast trok Lisa haar wenkbrauwen op en ze stopte met het snijden van de door Jan gemaakte cake die ze had meegebracht.

“Omdat mijn studieresultaten zo goed zijn, mag ik een jaar stagelopen in een bekende fotostudio in New York.”

“Weet David dat al?” vroeg Lisa, een plak cake op Martha’s bord schuivend en kruimels op dat van haar vegend. Ze maakte haar wijsvinger nat en dompelde hem onder in de cakeresten. Om iets te doen te hebben, ging ze erop zitten zuigen.

Grace had de vraag verwacht en had zich goed voorbereid, toch kon dat niet verhinderen dat haar wangen de kleur van een blozende appel aannamen. “We hebben er lang over gepraat en uiteindelijk gezamenlijk besloten onze relatie

even 'on hold' te zetten. Volgens David is dit een goede test en zal onze liefde standhouden als we voor elkaar zijn bestemd."

Niet nog een, dacht Lisa die al een potentiële schoondochter uit het nest had zien vliegen, maar ze zei: "Als jullie er allebei zo over denken, rest mij niets anders dan je veel succes te wensen."

Opgelucht vloog Grace Lisa om de hals. Het gesprek was zoveel beter verlopen dan ze had gevreesd. "Ik zal je missen schone mama."

"En ik zal jou missen schone dochter. Stuur me maar veel beelden zoals Emma doet."

"Beloofd."

Lisa sloot het meisje nog steviger in de armen. Ze wilde graag geloven dat alles goed zou komen maar ze had haar twijfels over langeafstandsrelaties.

"Nu even iets helemaal anders," sprak Lisa, een traantje wegpinkend. "Ik wil graag nog eens op die geesten op zolder terugkomen. Wat stond er ook alweer op de achterkant van dat schilderij geschreven?"

De twee vrouwen babbelden nog een tijdje door en schiepen de vreemdste complottheorieën.

Martha grinnikte om het gezellige onderonsje maar de lach bevroor op haar gelaat bij het bladeren door het camerabestand van Grace. Het kon niet waar zijn! Een schichtige blik ging naar de overkant van de tafel. Gelukkig. Ze hadden geen oog voor haar. Haastig drukte ze op allerlei knopjes tot ze het scherm zwart zag worden. Ze slaakte een zucht van verlichting. Toen kwam het schuldgevoel. Ze hoopte niets te hebben beschadigd en het werk van de jonge vrouw niet onherstelbaar te hebben vernietigd. Onopvallend duwde ze de camera een eindje bij haar vandaan, zodat er niet onmiddellijk in haar richting zou worden gekeken als zou blijken dat er iets grondig was misgegaan. Angel keek naar haar vanop de dressoirkast, maar ze liet zich niet intimideren door zijn doordringende blik. Als ze alleen zou zijn geweest dan zou ze hem hebben uitgelegd hoe belangrijk het was dat niemand onder ogen kreeg wat het toestel op de gevoelige plaat had vastgelegd: dat ze op de dag van de moord in de buurt was geweest en niet op bezoek bij een oude vriendin, zoals ze aan de politie had verklaard. Ze wist zeker dat hij het zou begrijpen.

## 2

### *VIERENDERTIG DAGEN EERDER*

Over precies twee weken zou hij zijn laatste slachtoffer maken. Degene die dit glorieus moment mocht delen was al uitgekozen. Hij begluurde haar. Ze was lang, slank en beantwoordde aan alles wat hij zocht in een prooi.

De zich van geen kwaad bewuste tiener flirtte giechelend met een kerel die er rotsvast van overtuigd leek te zijn dat ogen van vrouwen zich ter hoogte van de tepels bevonden. Het leven had haar nog niet geleerd hoe hard en onvoorspelbaar het kon zijn. Dat zou echter niet lang meer duren als het van hem afhing.

Gedegouteerd wendde hij zijn blik af want het was belangrijk dat hij zich wist te beheersen. Deze moord zou hij namelijk niet zelf gaan plegen, maar uitbesteden aan een niet al te snuggere ex-agent die niet helemaal spoorde.

Hij liet zich achterovervallen in het gras en staarde naar de open sterrenhemel. Het was exceptioneel warm voor eind september en daar hield hij niet van. Mensen gingen zich vreemd gedragen als het bloed in hun lichaam sneller ging stromen en dat bemoeilijkte de zaken. Zo sprongen ze op overvolle treinen of gingen ze urenlang in blikken dozen op wielen staan aanschuiven op wegen die geen greintje schaduw boden om daarna als haringen in een ton op verzengend hete stranden te gaan verbranden. Een grimas tekende zijn gezicht. Hij zou het mensenras nooit begrijpen en zou nooit een van hen worden.

Een na een liet hij zijn slachtoffers de revue passeren. Hij wist dat hij het slim had gespeeld door geen standaardtype te kiezen. Het enige wat hen verbond, was hun leeftijd, maar daaromtrent had hij geen toegevingen willen doen. Ze waren slechts objecten en pionnen om zich te wreken op degene die hem had gebaard. Hoe meer het er waren geworden, hoe comfortabeler hij zich was gaan voelen en hoe gemakkelijker het was geweest kwetsbare jonge vrouwen precies daar te krijgen waar hij ze had willen hebben. Hij zag weer de angst in hun ogen toen de droom van een passionele nacht in de armen van een ervaren minnaar was omgeslagen in een ware nachtmerrie en dreigde opgewonden te raken. Hij riep zichzelf tot de orde want het was niet het moment om zijn focus te verliezen.

Een brommer startte en hij nam aan dat de kerel die de prooi had willen verleiden het deksel op de neus had gekregen. "Max!" hoorde hij haar roepen. "Max, kom terug. Ik bedoelde het niet zo!" Normaalgezien zou hij zijn

opgesprongen om als koene ridder op te duiken voor een jonkvrouw in nood. Dit keer moest hij echter voorzichtig zijn, omdat hij zich geen falen kon veroorloven nu het doek bijna zou gaan vallen. Hij hield nochtans enorm van het kat- en muisspelletje dat hij al maanden speelde met de politie en vond het sneu dat daar weldra een einde aan zou komen, maar aan alle mooie liedjes kwam nu eenmaal een eind.

Zou iemand er ooit als kind van dromen later een seriemoordenaar te worden, vroeg hij zich af. Bij hem was het in ieder geval niet zo gegaan. Hij had piloot willen worden, zoals de vader die hij nooit had gekend, maar zijn moeder had andere plannen met hem gehad. Als hij ooit opgepakt zou worden, zou hij haar de schuld geven. “Ze was erbij toen ik met die kerel op de vuist ging en mijn eerste moord pleegde,” zou hij in de rechtbank zeggen en meer van dat soort onzin.

Later had hij afgerekend met een oude vriend die hem zeer had mishaald en toen hij ook daarmee ongestraft was weggekomen, was het hek van de dam geweest. Hij was op vrouwen overgestapt omdat die minder weerwerk boden en hij had ze jong gewild omdat zijn moeder hem op die leeftijd voor het eerst had verraden door hem niet op de wereld te willen zetten. Gelukkig waren de kruiden die ze had ingenomen op advies van een of andere kwakzalver om een abortus op te wekken niet krachtig genoeg geweest en had hij na negen maanden in de moederschoot toch het levenslicht mogen aanschouwen. Op haar eigen manier had ze van hem gehouden en hij had haar aanbeden. Pas na haar dood was hij achter de waarheid gekomen. Sedertdien haatte hij alle vrouwen en zocht hij naar wegen om hen te laten lijden voor wat hem was aangedaan.

Het moorden had geholpen de pijn in zijn binnenste te verzachten. De kick diende echter steeds groter te worden om hetzelfde effect te hebben. Daarom had hij Toon Snelders erbij gehaald, de man die alles bezat wat hij had moeten hebben. Eerder die dag waren ze samen een pint gaan drinken om van gedachten te wisselen over de onopgeloste moorden. Zonder zich te verraden had hij enkele vragen op tafel gelegd waarmee de ander zich geen raad had geweten en waarover hij geheid slapeloze nachten zou hebben. Hij grinnikte toen hij het pad naar het landgoed insloeg, waarop hij eigenlijk niet thuishoorde. Het duurde nu niet lang meer vooraleer hij zijn laatste pion op het speelbord zou zetten: een gouden tip om de hoofdinspecteur oog in oog te brengen met de vermeende moordenaar, waarna ze in het beste geval beiden het loodje zouden leggen.

Het huis waarin hij tijdelijk zijn intrek had genomen, kwam in zicht. Het lag afgelegen en de bewoonster was zich letterlijk doodgeschrokken toen hij haar met het mes op de keel geld had willen afhandig maken. Ondertussen lag ze netjes opgeruimd een paar meter onder de grond om weer een te worden met de aarde waaruit ze eens was voortgekomen.

Hij keek om zich heen, spiedend naar eventuele ongewenste bezoekers, maar tot nog toe leek niemand de vrouw te missen. Hij rechtte zijn kraag en versnelde zijn pas. Nijdig schopte hij naar een kat die het lef had zijn pad te kruisen. Hij staarde het beest na tot het door het donker was opgepeuzeld, alvorens naar zijn majestueuze apotheose terug te keren. Bijna lachte hij hardop toen het glunderende gezicht van de met lintjes behangen hoofdinspecteur in zijn gedachten verscheen want na zijn ongelofelijke heldendaad zou Toon Snelders vast met eer en glorie worden overladen. Hij dacht na. Misschien zou het bij nader inzien toch beter zijn als de hoofdinspecteur het duel met de moordenaar zou weten te overleven. De roem kon namelijk niet groot genoeg zijn om de val achteraf des te pijnlijker te maken, nadat zou blijken dat niet de dader maar een onschuldige burger genadeloos was afgeslacht.

Hij wreef zich in de handen, niet omdat hij het koud had maar omdat hij ook het vervolgsценario al heel precies had uitgedacht. Na een windstille periode van een paar weken, als de heisa zou zijn gaan liggen, zou er een nieuwe moord plaatsvinden, op identieke wijze als de vorige, met een niet mis te verstane boodschap voor de knullige hoofdinspecteur.

Terwijl hij de voordeur van zijn tijdelijke woonst geruisloos opende en weer achter zich sloot, besepte hij maar al te goed dat het koord waarop hij liep zeer dun was geworden en dat de kleinste windstoot hem fataal kon worden, maar hij was uit op wraak voor alle verloren jaren.

### 3

Met enige moeite hees Lisa zich uit bed. Er zaten te veel muizenissen in haar hoofd waardoor ze de slaap moeilijk had kunnen vatten. Uur na uur had ze het later zien worden, en hoe meer ze zich daarop was gaan focussen, hoe minder slaap ze had gehad. Ze geeuwde en rekte zich uit.

Op de eerste verdieping klopte ze op twee deuren tot ze slaperige stemmen het onmenselijk vroege uur hoorde verwensen. Op blote voeten liep ze de trap weer af om een sterke kop thee te zetten die het drukkende gevoel in haar hoofd moest helpen verlichten. Geeuwend plofte ze neer aan tafel.

Buiten straalde de tuin een soort troosteloosheid uit, nadat aan een eindeloos lange en hete zomer abrupt een einde was gekomen. De overweldigend grijze hemel voorspelde niet veel goeds; haar schoolplichtige zonen konden beter haast maken en vertrekken zolang het nog droog was.

Restanten van een avond kleren naaien en verven voor de poppen die ze uit klei vervaardigde, lagen nog verspreid over tafel. Lisa vervloekte het moment waarop ze had besloten te gaan slapen en het opruimwerk tot morgen uit te stellen.

“Had je die niet in white spirit moeten zetten?”

Lisa gromde iets onverstaanbaars – en dat was misschien maar goed ook – tegen haar echtgenoot, die hoofdschuddend met verf besmeurde borstels van krantenpapier stond los te scheuren.

“Dit komt vast niet meer goed.” Jan probeerde de borstelharen weer soepel te krijgen, maar veel succes had hij niet.

“Laat maar. Ik doe het wel.” Lisa maakte aanstalten de borstels uit Jans hand te grissen om ze stiekem te kunnen wegmoffelen in de vuilcontainer als white spirit geen uitkomst zou bieden. Toen zag ze in de oude krant die de tafel tegen verfsporen had moeten beschermen een foto van iemand die ze meende te kennen van vroeger. De naam zei haar niets maar de leeftijd kon kloppen. Ze boog zich over tafel en begon te lezen. Ongeloof tekende al gauw haar gezicht. Hoe kon iemand zo teruggetrokken leven dat werkelijk niemand merkte dat je er op een dag niet meer was? De oude, dementerende moeder die vijf dagen zonder eten, drinken en een helpende hand in bed had gelegen, maakte het plotse overlijden van de zoon nog zoveel triester.

“Lies.” Jan moest de naam van zijn vrouw tot driemaal toe herhalen alvorens ze met een bedenkelijke blik opkeek. “Waar wil je deze hebben?” Hij hield een stapel oude, verknipte kleren in de hand.

“Geef maar. Ik kijk wat er nog bruikbaar is.”



Toen de tafel weer schoon was en hij weer kon worden gebruikt waarvoor hij was gemaakt, besloot Lisa eerst nog een ander probleem de wereld uit te helpen alvorens zich bij haar echtgenoot te voegen voor het ontbijt. De filter van het aquarium in de woonkamer naast de tv was van de wand losgekomen en naar de bodem gezakt, waardoor hij geen zuurstofbelletjes meer produceerde. Ze stroopte haar rechtermouw op en tastte naar het zwarte ding ergens op de bodem. Haar gedachten dwaalden weer naar het artikel dat ze had gelezen. Het leven leek zo zinloos als men door niemand werd geliefd en gemist. Op de begrafenis waren zeventig mensen aanwezig geweest omdat de pastoor had opgeroepen een laatste eer te komen bewijzen aan iemand die het niet had verdiend zo eenzaam en alleen te moeten sterven, maar was dit beetje menselijkheid niet veel te laat gekomen? Zelfs haar vissen hadden vriendjes waarmee ze vrolijk om haar vingers zwommen en haar katten kregen alle aandacht die ze wensten, zelfs meer. Hoe erg was het met de wereld gesteld als dieren het beter hadden dan mensen?

Ineens voelde Lisa iets zwaars tegen haar hand opbotsen. Eerst kon ze de vreemde gewaarwording niet thuisbrengen want ze was nog altijd in de ban van het artikel. Toen wist ze ineens wat – of beter gezegd wie – de deining in het water veroorzaakte. Ze grabbelde het hevig trappelende lijfje dat niet gewoon was aan een bad, met beide handen vast en zette het veilig op de grond in het licht van het aquariumdeksel dat tegen de sofa stond. “Gekke Simba,” sprak ze met een lach in de stem. Ze onderdrukte de behoefte om heel veel liefde te geven na haar overpeinzingen over eenzaamheid, omdat het water in straaltjes van de kater afliep. Een schuldgevoel stak de kop op terwijl ze geruststellend het op en neer gaande kopje streelde. Ze had toch kunnen voorzien dat de kleine rakker, net als op alle andere ochtenden, enthousiast zou komen aanlopen als hij haar het deksel van het aquarium hoorde oplichten omdat hij het nu eenmaal heerlijk vond de naar voedsel happende vissen van heel nabij te bestuderen. Ze strooide wat kattensnoepjes om het leed te verzachten en liep de keuken in om haar handen onder de kraan te steken.

“Die seriemoordenaar krijgen ze maar niet te pakken.” Jan schoof de krant die hij uit de brievenbus had gehaald naar zijn vrouw, na een vluchtige blik op de voorpagina. Het was zijn thuiswerkdag en hij had voorlopig geen tijd om meer te lezen.

Een pak papier – hij hield ervan de dingen nog zwart op wit gedrukt te zien staan – en een laptop werden op tafel geïnstalleerd. Hij zou ook in de bureauruimte voorin het huis kunnen gaan werken, maar dan zou hij de

gezellige drukte missen van zijn gezin. Hij bukte om zijn pc in te pluggen in de enige vrije opening van de stekkerdoos aan zijn voeten.

“Hoelang is die kerel nu al ongestraft bezig met het verminken, verkrachten en doden van jonge meisjes?” vervolgde hij, terwijl zijn computer contact zocht met de server van het bedrijf waarvoor hij werkte. “Ik begrijp niet dat ze nog altijd geen enkel spoor hebben dat naar een verdachte leidt. Als een van ons een klein vergrijp pleegt, weten ze ons onmiddellijk te vinden.” Hij dacht aan de jonge collega die onlangs als een crimineel was behandeld toen ze met de mobiele telefoon in de hand achter het stuur was betrapt.

Lisa wist waaraan Jan dacht omdat hij het er uitgebreid met haar over had gehad. “De schuldvraag is relatief,” zei ze, nu ze er wat langer over had kunnen nadenken. “Stel dat die collega jouw kind had aangereden omdat ze druk bezig was geweest met haar telefoon en even niet had opgelet, zou je het dan nog een klein vergrijp noemen?”

“Je zal wel gelijk hebben.” Jan had maar met een half oor geluisterd omdat een toestroom van mails zijn aandacht had opeiste.

Lisa grabbelde wat fruit uit de goedgevulde mand op de krabpaal die geen kat interesseerde en ging achter de krant zitten. Haar afschuw nam evenredig toe met haar vordering van het artikel over de seriemoordenaar. Volgens de geraadpleegde psycholoog diende de drijfveer van de dader te worden gezocht in een onbevredigd verlangen uit zijn kindertijd. Een onbevredigd verlangen, dacht ze. Had niet iedereen dat? Maakte dat dan van iedereen een potentiële moordenaar? Ze rilde. “Ik ben blij dat we geen dochter hebben in die leeftijdscategorie want dan zou ik geen moment rust kennen als ze de deur zou uitgaan.”

“Het zal je maar overkomen,” zuchtte ook Jan, terwijl hij zijn mails opende en begon te lezen. “Je kind verliezen is altijd erg, maar op zo’n perverse manier ... Je ziet het dan meestal ook nog niet aan zo’n kerel. Volgens dat artikel dat je aan het lezen bent, zijn het de meest charismatische, slimme en ronduit vriendelijke types. Het kan bij wijze van spreken gewoon de man naast je op de bus zijn of een vader van drie iets verderop in de straat.”

“Ik dacht dat je de krant nog niet had gelezen.”

“Dat klopt. Ik las alleen de korte samenvattingen op de voorpagina, maar die heb jij blijkbaar overgeslagen.”

“Hé, hoofdinspecteur Snelders leidt het onderzoek,” merkte Lisa verrast op toen ze bijna aan het einde was gekomen. “Dat is onze buurman aan zee.”

“Misschien is hij het wel,” bedacht Jan. Hij opende een van de vele spreadsheets waarmee hij als financieel adviseur dagelijks werkte.

“Dat is toch mogelijk,” verdedigde hij zijn zienswijze, toen hij zijn vrouw een diepe zucht hoorde slaken. “Volgens de krant hebben agenten en criminelen een soort symbiotische relatie; ze hebben elkaar nodig.”

Lisa zag de ietwat trieste man met de zachtmoedige ogen voor zich en schudde het hoofd. “Mij lijkt hij eerder vriendelijk en vol mededogen.”

“Precies de man dus van wie men dit het minst verwacht,” zei Jan, het onderwerp als afgesloten beschouwend, want er lag veel werk op hem te wachten.

“Nou, gelukkig ben jij geen politie-inspecteur geworden,” grinnikte Lisa, een zoen op de kruin van haar echtgenoot drukkend, “want dan zouden alle goeierds in de gevangenis zitten en de slechteriken vrijuit gaan.”

*DAG VIERENDERTIG*

Ondersteund door de kleine maar dappere Lianne sukkelde de gewonde Toon verder door de lange onderaardse gang die hen naar het paradijs zou leiden. Ze liepen in stilte omdat hij zijn energie nodig had om de ene voet voor de andere te zetten. De weg liep steil omhoog en dat vroeg extra energie maar de bestemming lag nu eenmaal op het hoogste punt van het woud. Het fenomenale uitzicht was namelijk een troef geweest, zowel voor Bear die het park in een oogopslag had kunnen overzien, als voor de bezoekers die maar graag naar boven waren geklommen om van een ongelooflijk panorama te kunnen genieten. Bij helder weer kon men zelfs de donkere schaduwen van bergen in de verte zien oprijzen.

Voor Lianne was het een berekende gok Toon te verplaatsen, nadat ze de laatste twee dagen de swelling en roodheid van zijn diepe wonden lichtjes had zien afnemen. Eindelijk leek het de goede kant uit te gaan. De kou die Toons lichaam in een ijzeren greep had en waarvan hij enorm afzag, baarde haar meer zorgen. Zelfs nu er energie werd opgewekt door een eind te stappen en het onder de grond lang zo koud niet was als in de ijzige buitenwind, voelde ze het lichaam tegen het hare onafgebroken rillen. Het werd tijd dat het comfort van een hete douche en een warm bed meer werd dan een mooie herinnering uit betere tijden.

Toons voet stootte ergens tegenaan, waardoor hij zijn evenwicht kortelings verloor en ze beiden bijna van heel nabij kennismaakten met de rotsachtige ondergrond. Lianne hoorde hem allerhande verwensingen mompelen. "Laten we rusten," stelde ze voor, toen een kleine nis aan hun rechterkant zichtbaar werd want waar hun tempo eerst nog dat van een op leeftijd gekomen kat had geëvenaard, leek het nu meer naar dat van een pensioengerechtigde schildpad te neigen.

Gedwee liet Toon zich het donkere hol in leiden. Niet dat hun pad daarvoor veel lichter was geweest want ze hadden niet de aandacht willen trekken van het gevaar dat hoogstwaarschijnlijk nog niet was geweken.

Lianne hielp Toon op een stenen platform dat – zo verhaalden de overleveringen – ooit als bed had gediend voor de arbeiders die met bloed, zweet en tranen het immense ondergrondse gangenstelsel uit zand en steen hadden geschept en gehouwen. "Het is niet ver meer," loog ze om bij Toon de moed erin te houden. Om zijn gedachten af te leiden van de pijn voegde ze

eraan toe: "Kijk om je heen. Is het niet ongelooflijk dat mensenhanden dit hebben gecreëerd?"

"Lianne," fluisterde Toon, het geestdriftige gebabbel negerend. "Heb je misschien wat warme thee?" Hij keek verlangend naar de rugzak. "Ik heb het zo ontzettend koud." Het kostte hem moeite de zwakte van zijn lichaam te erkennen want het verleden had hem geleerd dat alleen de sterken van geest en lichaam overleefden.

Lianne zag de neergeslagen ogen en schatte de situatie in. Ondertussen kende ze de man die aan haar welwillendheid was overgeleverd goed genoeg om te weten dat hij liever het puntje van zijn tong zou afbijten dan om hulp vragen. Dat hij het nu deed, wakkerde het vuur van onrust aan dat in haar flakkerde. Ze raapte haar moed bijeen om iets te doen wat ze onder normale omstandigheden nooit zou overwegen. "Thee heb ik niet, maar ik kan je wel iets anders bieden. Spreid je benen en maak je jas los."

Toon kon zijn oren niet geloven. "Ik weet niet of je het goed hebt gehoord maar ik heb het koud," protesteerde hij. "Vergeet wat ik heb gevraagd. Ik red me wel." Maar was dat wel zo? Hoeveel langer kon hij de ijzige grip op zijn lichaam nog verdragen? Hij liet zijn hoofd nog dieper wegzakken in de kraag van zijn jas en kruiste de armen.

"Doe nu gewoon wat ik vraag," suste Lianne, "dan zal je het gauw warmer hebben." Ook zij hees zich op het platform en wachtte af.

Hij wist niet wat het plan was en daar hield hij niet van, maar de belofte van warmte trok Toon over de streep. Met tegenzin duwde hij de knopen door de gaten en ritste hij het voorpand open van zijn niet meer zo schone jas. Hij huiverde toen het beetje warmte wegglipte dat hij had weten te behouden.

Lianne trok op haar beurt haar mantel uit en schoof achterwaarts tegen hem aan. Zijn jas, die door het vele vermageren een paar maten te groot was geworden, werd naar voren getrokken en de hare kwam als een deken over hen te liggen. Ten slotte nam ze zijn koude handen in de hare.

Dankbaar om wat hem in de schoot werd geworpen, plooid Toon zich om zijn energiebron heen. Hij herinnerde zich een ijskoude nacht toen hij op straat had moeten overleven nadat zijn moeder was gestorven en zijn vader hem uit huis had gejaagd. Ten einde raad, want hij had het stervenskoud gehad, had hij ook toen zijn trots opzijgeschoven en was hij bij de pastorie gaan aankloppen. Zonder vragen te stellen, had vader Marius hem binnengelaten, voor de kachel gezet en een warme maaltijd geserveerd. Het leven op straat had hem hard gemaakt, maar de daad van pure goedheid had hem diep geraakt. Ook nu maakte een brok in de keel het spreken moeilijk.

“Dit is zo fout. Een man hoort dit niet van een vrouw te vragen,” fluisterde hij met zijn mond in de donkere haren, waarvan er bij iedere ademteug enkele mee naar binnen glipten. Hij had jaren op straat geleefd en was daarna bij de politie gegaan; zijn ogen hadden te veel gezien om nog in kinderlijke onschuld tussen twee volwassenen te kunnen geloven. Daarenboven voelde hij de trouwring om zijn vinger branden als was hij net door een gloeiend heet vuur in pasvorm gesmolten.

“Het is maar wat onschuldige warmte. Er is meer van me genomen, zonder erom te vragen.” Terwijl Lianne vol boosheid terugdacht aan haar laatste confrontatie met de vader van haar vermoorde kind, voelde ze het lichaam achter zich verslappen.

Lianne wist niet precies wat haar had gewekt, nadat ook zij zich door de geborgenheid van het moment had laten meevoeren op dromerige wolken van geluk. Gespannen spitste ze de oren want ze meende een verdacht geluid te horen. Waren dat werkelijk naderende voetstappen of was het wat onschuldig geritsel van muizen en ratten voor wie de ondergrondse doolhoven een heuse speeltuin waren? Ze sloot de ogen en deinde mee op het ritme van het rustig op en neer gaande lichaam achter zich. Ze probeerde zich de droom te herinneren waaraan ze een intens geluksgevoel had overgehouden. Met iedere ademteug zakte ze verder weg.

Haar ogen vlogen open toen voetstappen ineens heel dichtbij klonken. Hevig geschrokken hield ze haar adem in want het minste geluid klonk oorverdovend in een drukkende stilte. De rotswanden, die voordien pikzwart waren geweest, baadden in een groenachtig licht. Dat kon slechts één ding betekenen: iemand die zich in hun richting verplaatste, deed de bijzondere mineralen in het gesteente oplichten. Ze probeerde zich zo klein en onopvallend mogelijk te maken en bad in stilte dat ook Toon geen geluid zou maken.

Als versteend bleef ze zitten toen de deken van duisternis almaar verder van hen afgleed. Onmiskenbaar schreed de figuur van Bear voorbij. Ze sloeg haar handen voor de ogen en gluurde door de spleetjes tussen haar vingers om de intimiderende werkelijkheid niet ten volle te hoeven zien. Toon bewoog achter haar. Ze draaide zich zijdelings en streelde zijn wang. Haar zenuwen waren tot het uiterste gespannen. Als hij zou gaan praten, zou ze haar hand op zijn mond drukken, zoals ze eerder had gedaan.

“Ben je wakker?” fluisterde ze, toen ze meende dat het gevaar voldoende was geweken.

“Wat is er aan de hand?” vroeg Toon, net zo zacht.

Nu Toon niet langer sliep, beschouwde Lianne het innige contact eerder ongepast en ze schoof een eindje naar voren. Toon trok haar echter terug tegen zich aan. “Nog eventjes als je dat niet erg vindt,” fluisterde hij. Zijn verzoek druiste in tegen elk principe dat hij had, maar hij had het zo lekker warm en had in tijden niet meer zo zalig geslapen als de afgelopen uren. Er zou nog tijd genoeg zijn om zich schuldig te voelen.

Gehoorzaam vleide Lianne haar wang weer tegen de schouder van de man. Een brede glimlach speelde om haar lippen terwijl de spanning uit haar lichaam wegvloeide. Was dit waar ze zolang naar had gezocht: een schouder om tegen te leunen en iemand die haar nodig had? Doe niet zo gek, riep ze zichzelf tot de orde. Je weet dat zoiets alleen slecht kan aflopen. De ring om zijn vinger maakte per slot van rekening duidelijk dat er op hem werd gewacht.

Toon keek verwonderd om zich heen naar de spookachtig fluorescerende omgeving waarin ze zich plotseling bevonden. “Waarom is alles hier zo groen en licht?” wilde hij weten.

Lianne kon de naam van haar kwelgeest niet over haar lippen krijgen. Ze had zo gehoopt dat hij het had opgegeven en was weggegaan. Ze mocht niet aan hem denken want anders zou paniek het overnemen. “De wanden zitten vol willemiet en mangaan. Dat gesteente fluoresceert als het door uv-licht wordt beschenen,” verklaarde ze het feeërieke schouwspel. Ze dacht aan vroeger, aan de lessen chemie, aan haar eigen verwondering en die van de andere kinderen toen ze de wanden voor het eerst hadden zien oplichten. Ze hadden figuren gemaakt door in het duister hun handen en lichamen tegen de rotsen te drukken. Als de lamp daarna aan en weer uit was gegaan en zij achteruit waren geweken dan waren er donkere schaduwen opgedoken die dieren en voorwerpen hadden moeten voorstellen. Hun creaties hadden zowel verwondering als gelach voortgebracht.

“Schitterend,” sprak Toon vol appreciatie voor de schoonheid van de natuur. “Waarom hebben wij daarvan geen gebruik gemaakt? Jij hebt toch zo’n uv-lamp.” Hij dacht aan die keren dat pijn als een bliksemschicht door zijn lichaam was geflitst nadat hij ergens tegenaan was gelopen of in een kuil had getrapt.

Lianne haalde de schouders op. “Ik wilde voorkomen dat *hij* ons zou vinden.”

Iets in de nonchalance waarmee ze sprak, wekte Toons achterdocht. Hij legde zijn vinger onder haar kin en tilde haar hoofd op tot hun ogen elkaar ontmoetten. “Was *hij* hier?” wilde hij weten.

Lianne probeerde zich aan de dwingende hand te onttrekken om Toons blik te ontwijken, maar dat stond hij haar niet toe. Hij wilde weten wat er in haar omging en of ze iets voor hem verborg.

Lianne was echter doodsbang dat, ondanks het afnemende licht, van zo dicht bij de werkelijke kleur van haar ogen achter de donkere lenzen te zien zou zijn. Ze schaamde zich ervoor anders te zijn en verborg al jaren wat haar zo bruikbaar maakte in Bears ogen. "Laat me alsjeblieft los," smeekte ze. "Zo kan ik niet met je praten."

Geraakt door de breekbaarheid in Liannes stem liet hij haar los. Hij dacht na terwijl ze bij hem vandaan schoof. Op een maand tijd had een onbekende vrouw meer voor hem gedaan dan hij in een leven kon verdienen. Die eerste dag in het water had ze hem kunnen laten verdrinken, niemand zou het hebben geweten. Met gevaar voor eigen leven had ze hem gered. Het begin was moeilijk geweest door de geheimen die ze beiden met zich meedroegen, maar toen hij niet meer had gekund en haar zijn wonden had laten zien, had ze de vijandelijkheden gestaakt. Ze had een wonderlijk verleden en was daardoor een voortreffelijk heler. Door haar goede zorgen en toewijding voelde hij zich stilaan weer mens. De pijn was draaglijk en het genezingsproces ging de goede kant op. Zonder haar was hij reddeloos verloren geweest.

Hij zou haar dit alles kunnen zeggen, maar wilde geen verwachtingen scheppen. Binnen afzienbare tijd zouden hun wegen onherroepelijk scheiden en dat was maar goed ook want meer verwickelingen kon hij missen als kiespijn. Hij wilde echter wel iets voor haar doen want de kerel die hen achtervolgde en die haar schandelijk had misleid en misbruikt, zou haar nooit met rust laten als hij niet werd gestopt. Maar wat kon hij, in de toestand waarin hij verkeerde, voor haar betekenen? Was hij maar weer wie hij was geweest en sterk genoeg om haar te beschermen. Hij had ineens een idee. "Heb je nog iets te eten? Ik heb honger." De twinkeling in haar ogen sprak boekdelen en hij glimlachte.

Lianne reikte naar de versleten rugzak die nog altijd behoorlijk volgepropt zat. Na enig gerommel kwamen er twee zakjes tevoorschijn. "Je kan misschien een stukje granenreep eten en een handvol noten," opperde ze. "Maar waarschijnlijk is het beter dat je eerst een beker appelsap drinkt want je hebt te lang haast niets gegeten. Je lichaam kan wel wat hulp gebruiken bij de vertering van al die voedingsstoffen. We moeten voorzichtig zijn."

Het deed Toon goed Lianne zo druk bezig te zien. Hij zou de komende tijd zijn uiterste best doen haar goedheid waard te zijn want het werd tijd dat de rollen werden omgedraaid zodat zij op zijn bescherming zou kunnen rekenen, zoals het hoorde.

"Was *hij* hier?" Na de karige doch voedzame maaltijd in stilte te hebben genoten, durfde hij het penibele onderwerp nogmaals aan te snijden. Hij was op



zijn linkerzij gaan liggen om de druk op zijn wonden te verminderen en had zijn jas weer tot onder zijn kin dichtgemaakt om zo veel mogelijk warmte bij zich te houden.

Lianne knikte. Ze zat aan Toons voeteneind met hoog opgetrokken knieën en speelde met de touwtjes van haar jas.

“Weet je zeker dat hij het was? Het licht is niet fel en hij kan ons onmogelijk zijn gevolgd.”

“Waar het hem betreft, kan ik me geen fouten meer permitteren.” De vorige was haar bijna fataal geworden. Als Toon niet als een duiveltje-uit-een-doojsje was verschenen dan was het slecht met haar afgelopen.

“Kon hij ons zien?”

“Dat kon, maar ik ben vrij zeker dat zijn oog niet op ons is gevallen want dan zou ik hier niet meer zitten.” Lianne zuchtte en voegde er gelaten aan toe: “Hij zal me niet met rust laten tot ik hem zijn zin heb gegeven. Misschien moet ik dat maar overwegen.”

“Geen haar op je hoofd mag daaraan denken,” sprak Toon streng.

“Maar ik zou vrij zijn daarna,” sputterde Lianne.

“Je zou nooit vrij zijn. De gedachte je kind te hebben achtergelaten in de handen van een bruit zou je opsluiten in je hoofd en je langzaam gek maken.”

Lianne wist dat hij gelijk had en dat baarde haar zorgen want ze kon de gedachte niet loslaten opnieuw zwanger te zijn.

Toon ging rechtop zitten en zocht Liannes ogen. “We komen hier samen uit,” verzekerde hij haar.

“Dankjewel,” lipte Lianne. Het betekende veel voor haar dat ze er dit keer niet alleen voor stond, ook al zou haar beschermer niet veel waard zijn bij een confrontatie met het kwaad dat haar bedreigde.

Toon had door dat hij best aan het gesprek een wending kon geven en vroeg: “Weet je waarheen hij is gegaan?”

Lianne schudde haar haren naar voren en had het ineens druk met de pluisjes op haar jas. Stiekem – ze hoopte tenminste dat Toon niets zou merken – veegde ze de tranen uit haar ogen. “Aan het licht te zien dat hij heeft achtergelaten, vermoed ik dat hij dezelfde kant uitgaat als wij,” sprak ze zacht.

“Dat is niet zo best,” zei Toon. Hij wenste zijn mond te hebben gehouden toen hij meer tranen zag vloeien.

Hij kon Liannes verdriet moeilijk verdragen en wilde haar tegen zich aan trekken en troosten, maar hij kende zijn zwaktes als het op intimiteit aankwam. Nooit meer, had hij zichzelf beloofd en dit keer zou hij zich werkelijk door niets of niemand van dit voornemen laten afbrengen.

Lianne staarde naar het flauwer wordende licht en dacht aan haar vriend Terence, die met zijn lange, warrige haardos en hip sikje hard zijn best had gedaan er niet uit te zien als de nerd die hij was. Ze tastte naar het nietige fluitje dat om haar hals hing en dat ze van hem had gekregen. Bear, de leider van de commune waartoe ze eens had behoord en de vader van haar vermoorde kind, kon nooit zoiets bezitten om de deur naar hun schuilplaats te openen, maar wat als hij een andere manier had gevonden om binnen te geraken of het lumineuze idee had opgevat hen bij de ingang op te wachten? En wat stond er te gebeuren als ze opnieuw zwanger was? Ze was een dag overtijd terwijl ze anders heel regelmatig menstrueerde. Hoe zou Toon reageren als ze hem *dat* zou vertellen?

“Wat je ook van plan bent, het lukt je wel,” verzekerde Toon toen hij Lianne huiverend naar adem hoorde happen. Hij wenste met volle overtuiging te kunnen zeggen dat zijn aanwezigheid haar bescherming zou bieden bij wat voor keuze ze ook zou maken en vervloekte in stilte de beperkingen van zijn lichaam.

Lianne schonk Toon een beverig lachje en wenste dat ze een plan *had*.

“Ja pap,” herhaalde Helena verveeld terwijl ze een kruimelig stuk taart op een wit porseleinen bordje martelde. “Ik weet heel zeker dat hij me niet bedriegt.” Natuurlijk sprak ze niet de waarheid, maar haar ouders behoorden zich niet te bemoeien met zaken die alleen Nicolas en haar aanbelangden. Haar man had nooit voor haar verborgen dat de hunkering naar vreemde vrouwen hem in het bloed zat en zij had besloten daar geen punt van te maken. Omdat anderen een dergelijke manier van samenleven meestal niet zagen zitten, was het hun kleine geheimpje gebleven.

Jean-Jacques Van Waeyenberghe keek zijn oudste dochter onderzoekend aan. Hij was een gewiekste ondernemer die zich jarenlang had verrijkt met de miserie van anderen. Voor een appel en een ei had hij zieltogende bedrijfjes opgekocht om daarna koudweg honderden mensen op straat te zetten. Diezelfde bedrijfjes waren dan later, nadat ze weer gezond waren gemaakt, voor duizelingwekkende bedragen van de hand gedaan.

Als keiharde zakenman had hij nooit om woorden verlegen gezeten, maar op dat eigenste moment had Van Waeyenberghe geen flauw benul hoe aan zijn oogappel op een vriendelijke manier uit te leggen dat die klootzak van een echtgenoot niet deugde. “Ik heb hem laten volgen,” bromde hij met zijn zware bas. Met de handen ineengeslagen op de rug staarde hij naar het panorama van de stad.

“Wat heb je gedaan?” Helena verslikte zich. Ze kon haast niet geloven wat haar vader zojuist had gezegd.

“Je hebt me wel gehoord,” mompelde de heer Van Waeyenberghe. Uit de binnenzak van zijn op maat gemaakt beige kostuumjasje haalde hij een envelop tevoorschijn, die hij zijn dochter toewierp.

Helena haalde diep adem want ze vermoedde dat het niet fraai zou zijn wat ze onder ogen zou krijgen. In een keer ademde ze weer uit toen het best bleek mee te vallen. Nadat de grond hem een paar keer zeer heet onder de voeten was geworden, leek Nicolas zich de afgelopen tijd keurig aan de regels te hebben gehouden want meer dan een zedige kus op de wang van een langbenige brunette of een iets minder betamelijke kneep in de billen van een wulps blonde viel er niet te zien. Helena stopte alles behalve één foto weer in de envelop en schoof hem over het solide, eikenhouten bureau naar haar vader. Tevreden leunde ze achterover, het ene been over het andere heen slaand. “Dit stelt niets voor pap. Wat wil je ermee bewijzen?”

Met zijn vlakke hand sloeg Jean-Jacques op de lederen onderlegger die het delicate hout tegen zijn temperament moest beschermen. “Zie je het dan niet of wil je het domweg niet zien?” brulde hij kwaad. Met de andere hand streek hij door zijn weerspannige, grijze haardos. Zijn kapsel was een van de vele dingen die de selfmade man deelde met zijn grote voorbeeld in de vastgoedsector: Donald Trump.

“De man is misschien een brulboei en niet altijd gemakkelijk in de omgang, hij is wel rechtdoorzee en heeft het toch maar mooi geschopt tot president van de Verenigde Staten,” had de heer Van Waeyenberghe de afgelopen dagen te pas en te onpas verkondigd aan eenieder die het had willen horen. Trots had hij eraan toegevoegd dat hij de aanstaande president een keer had ontmoet en dat hij hem bij die gelegenheid de hand had mogen drukken.

De lat kon niet hoog genoeg liggen als je iets wilde bereiken in het leven, was Jean-Jacques’ levensmotto. Hij vond het dan ook bijzonder jammer dat zijn dochters bij het uitzoeken van een echtgenoot niet voor een kerel zoals ‘the great Donald’ waren gegaan. Maar er was misschien een kans om daar verandering in te brengen.

Helena stond op en liep op haar vader toe. Ze was een vrouw die altijd precies had geweten hoe haar verwekker om haar vinger te winden. Als haar moeder niet elke keer weer roet in het eten had gegooid dan was ze hoogstwaarschijnlijk al multimiljonair geweest en CEO van een of ander machtig bedrijf. De vrouw die haar had gebaard had echter niet kunnen verkroppen dat haar oudste dochter met een nietsnut als Nicolas was getrouwd in plaats van met de verre neef met een adellijke titel en schitterende vooruitzichten die voor haar was uitgezocht.

Geen middel was geschuwd om vader en dochter tegen elkaar op te zetten. Het geniepige gestook van Katherine Van Waeyenberghe – of Kathy Ballekens zoals ze vroeger had gegeten – had echter geen zoden aan de dijk gezet omdat haar man het geluk van zijn dochter had laten primeren. Foto’s van een privédetective leken daar nu alsnog verandering in te zullen brengen.

“Dit had ik je willen besparen,” bekende Jean-Jacques aan de vrouw die onder zijn arm door was gekropen om zich tegen hem aan te vleien. Tastend verdween zijn hand nogmaals in zijn binnenzak en met neergeslagen blik overhandigde hij een laatste foto aan zijn dochter.

“Waarom kunnen jij en mama niet gewoon accepteren dat ik het naar mijn zin heb bij Nicolas?” Gecontroleerd kwaad – Helena wilde haar erfenisvooruitzichten niet in gevaar brengen – stapte ze uit de omarming om de

foto die haar in de hand was gedrukt, met de printzijde naar beneden op tafel te gooien.

Ook de heer Van Waeyenberghe voelde weer woede in zich opborrelen. "Kijk dan toch!" schreeuwde hij, het bewijsmateriaal als een gek voor de ogen van zijn dochter heen en weer zwaaiend. Ei zo na mepte hij een beeldje, waarvan niet helemaal duidelijk was wat het precies voorstelde maar dat de prijs had van een kleine wagen, van een antieke dossierkast die samen met het bureau was geïmporteerd uit een Franse antiekhandel. "Je doet hier iets aan! Ik wil niet dat hij je verder vernedert!"

Zijn stem werd zachter toen hij de verschrikte blik in de ogen van zijn dochter ontwaarde. Misschien ging hij te ver maar hij kon gewoonweg niet aanzien hoe zijn oogappel, verblind door liefde, een dronkaard en schuinsmarcheerder adoorde terwijl er voor haar bitter weinig te rapen viel.

Alsof het pas gisteren was gebeurd, herinnerde Van Waeyenberghe zich de dagen waarin beleg op zijn brood een luxe was geweest. Hij had zwarte sneeuw gezien door de fouten die hij had gemaakt, maar was ervan overtuigd dat iedereen die moest maken om ergens te komen in het leven. Zijn besluit stond vast: alles wat hij met bloed, zweet en tranen van nul had opgebouwd, zou hij niet te gronde laten richten door de infantiele verliefdheid van een jonge vrouw, ook al was ze zijn eigen vlees en bloed.

Hij wenste naar zijn vrouw te hebben geluisterd. Katherine had nooit begrepen wat hun oudste dochter bij die klaploper was gaan zoeken. Gelukkig waren er geen kinderen uit de verbintenis voortgekomen want dat zou de zaakodeloos ingewikkeld maken. De gedachte aan kleinkinderen stond hem nochtans niet tegen. Clara, zijn jongste dochter, had er hem twee geschonken en denken aan hen toverde een tedere blik in de iets te kleine ogen in het vollemaansgezicht. Maar zij waren meer dan welkom geweest omdat hun vader een hardwerkende kerel was waarover met trots kon worden gesproken. "Onze advocaat heeft de echtscheidingspapieren klaarliggen," sprak hij sussend. "Jij hoeft alleen nog je handtekening te zetten." Toen hij zag dat Helena haar zegje wilde doen, ging hij snel verder: "Maak je geen zorgen. Mama en ik zullen alles voor je regelen en de best mogelijke schikkingen voor je bedingen. Die klaploper heeft nergens recht op en we zullen hem geen cent gunnen. Bovendien ben je nog altijd een knappe verschijning waarvoor menig mannenhoofd zich omdraait. We vinden wel een nette kerel voor je, iemand die dit keer volledig bij je past en die je niet alleen de kruimeltjes laat oplukken." Dit gezegd zijnde, beende hij met forse passen de kamer uit, zijn dochter sprakeloos achterlatend.

Later die avond zocht Helena raad bij Clara, haar jongere zus. Op een gebroken wit, langharig kleedje voor de open haard deelden de twee vrouwen een aanzienlijke beker cola. Hij was de laatste overlevende van een vette fastfoodmaaltijd die alleen in tijden van hoge nood mocht worden genuttigd. Op de achtergrond berichtte een nieuwslezer over een vliegcrash in Colombia waarbij zo goed als een voltallige voetbalploeg om het leven was gekomen.

“Wil je bij hem blijven?” vroeg Clara, een vers blok hout op het vuur gooiend. Ze had haar schoonbroer nooit echt gemogen en had zich meermaals afgevraagd wat haar zus in die kerel bleef zien, maar had haar mond gehouden zolang haar mening niet was gevraagd. “Ik wil maar zeggen dat mocht je overwegen bij Nicolas weg te gaan, je nu schitterend bewijsmateriaal in handen hebt.”

Helena zoog nog een grote slok doorheen het rietje en liet de heerlijke zoetheid haar smaakpapillen naar een hoogtepunt voeren. “Hij kan me het bloed van onder de nagels halen, maar dat is wederzijds. Soms denk ik dat we zo veel ruzie maken om het daarna weer goed te kunnen maken, als je begrijpt wat ik bedoel.”

“Maar bedriegt hij je niet constant?” Clara’s volle maag bedelde om rust. Ze strekte zich uit op het haardkleed met haar voeten naar de likkende vlammen. Zij vond het leven zonder man best aangenaam. Haar echtscheiding diende natuurlijk een goed bewaard geheim te blijven want anders zouden haar ouders onmiddellijk de geldkraan dichtdraaien. In tegenstelling tot Helena had zij namelijk wel een man getrouwd die met hard werken zijn boterham verdiende en die er daarbij in was geslaagd twee keer te scoren, zoals de heer Van Waeyenberghe de zwangerschappen van zijn dochter met een lach en knipoog bleef noemen. De afspraak met Marco, de ex-man, was dat hij de kinderen mocht zien wanneer hij wilde, zolang hij kwam opdruiven op ieder feestje waarop zijn aanwezigheid ‘gepast’ werd geacht.

Helena haalde de schouders op. “Ik ben hem ook niet altijd trouw. We weten het van elkaar maar praten er nooit over om geen leugens te moeten verzinnen. Bovendien is zo’n ring om je vinger best handig, want geen man haalt het in zijn hoofd aan meer dan een wilde nacht te denken en zich illusies te maken over de toekomst.”

Mannen holden achter een bal aan en iemand gaf commentaar op het grootste tv-scherm dat op het moment van aankoop beschikbaar was geweest. Clara’s echtscheiding had haar geen windeieren gelegd. Pas toen er een luid

ongenoegen opsteeg vanop de tribunes richtten de zussen hun ogen op het bewegende beeld.

“Daar ben ik mooi vanaf,” lachte Clara. “Geen voetbal meer in dit huis, behalve vandaag omdat ik te lui ben om op te staan en de tv uit te zetten.”

Helena haalde de schouders op. “Nicolas is niet geïnteresseerd in voetbal.”

Nee, dacht Clara, die holt liever ergens anders achteraan. Ze hield wijselijk haar mond en keek verlekkerd naar de knappe sportverslaggever met een kleurtje en eigenwijze krullen. Het was niet omdat je op dieet was dat je niet meer naar lekkers mocht kijken.

Ze rolde op haar buik en keek haar zus onderzoekend aan. “Waarom ben je hier als je besluit over Nicolas zo onwrikbaar vaststaat? Wat wil je van mij?”

Helena schoof de tot de bodem geleegde beker terzijde en ging tegenover haar zus liggen. De knusheid van het moment deed haar denken aan hun kinderjaren. Uiterlijk hadden ze in niets op elkaar geleken – de een blond met blauwe ogen en een figuur om door een ringetje te halen, de ander bruin met dito ogen en aanleg om wat molliger te worden – maar qua karakter waren ze elkaars evenbeeld geweest.

“Ze hebben nog altijd die pafferige neef voor me op het oog voor wie ik al een keer ben gevlucht door met Nicolas te trouwen. Ik mag er niet aan denken dat die kerel me aanraakt.” Ze gruwde. “Ga jij eens met pap en mam praten. Naar jou zullen ze misschien luisteren. Zeg hen dat ik heel erg apprecieer wat ze voor me willen doen maar dat Nicolas alles heeft opgebiecht en dat ik hem vergeving heb geschonken. Zeg hen dat hij heeft gezworen alleen van mij te houden en dat hij zo’n misstap nooit meer zal begaan.”

“Die man moet heel wat in zijn mars hebben dat hij je zo begeestert,” sprak Clara met enige bewondering in de stem. Ze speelde met een verdwaalde bruine haarlok van Helena, zoals ze vroeger ook vaak had gedaan, toen ze een stapelbed hadden gedeeld en meestal in een van de twee onderdelen samen in slaap waren gevallen.

“Je zou eens moeten weten,” zuchtte Helena, heerlijke momenten in haar gedachten oproepend.

Nicolas was wild en onbezonnen en gaf kleur aan het doodse bestaan van nutteloze verplichtingen. Soms probeerde ze hem te temmen, maar dat nam ook het vuur uit hem weg dat ze zo begeerde.

Als in een trance haalde ze de foto tevoorschijn die ze van het bureau van haar ouders had gegrist. Ze had hem niet als bewijsmateriaal willen achterlaten.

Ook Clara wierp opnieuw een blik op het innig omstrengelde tweetal, voordat het door de vlammen werd verteerd. “Is dat niet die vrouw waarmee Nicolas’ broer ooit trouwde?” vroeg ze een beetje wantrouwig.

“Dat dacht ik ook. Maar wat doet ze na al die jaren weer hier terwijl Toon is verdwenen en zijn vrouw is vermoord? En waarom ligt ze in Nicolas’ armen?”

De zussen gingen een tijdje door met het bedenken van mogelijke scenario’s maar een verklaring die hen allebei tevredenstelde, vonden ze niet.



*VIJFTIEN DAGEN EERDER*

Bomen schudden hun bladerdek los en de laatste vruchten dienden te worden geoogst omdat de nachten almaar kouder werden. Martha bukte om uit een terracottapot op Lisa's terras wat gember op te graven. Ze brak een derde van de wortelstok af en legde het apart. De rest verdween terug in de aarde.

Ze was dol op de pittige smaak die gember aan gerechten gaf, maar ook ingelegd als tussendoortje, gekonfijt in desserts of met alcohol aangelengd in een zoete likeur lustte ze het graag. Dat dit laatste ook goed was tegen misselijkheid en ontstekingsremmend werkte, was jarenlang het uitgelezen excuus geweest om elke avond voor het slapengaan een klein borrelglasje te nuttigen. "De dokter heeft me dit voorgeschreven," had ze gezegd om Angels plagerige opmerkingen te pareren en ze had het zelf graag geloofd. Ze glimlachte toen ze dacht aan het kind dat haar in de schoot was geworpen en dat haar zo lief was geweest.

Even verderop bleef Martha staan om een kleurenpalet asters te bewonderen dat zowel het najaar als haar door wolken overschaduwde dag, wist op te fleuren. Enkele verdwaalde appels waren tussen de bloemen gerold. Ze raapte ze op en maakte ze schoon. Meer vruchten werden geplukt van overladen takken om er de rieten mand mee te vullen die aan haar onderarm bengelde. De zon streelde haar gezicht en ze voelde zich gelukkig.

Toen Lisa enkele dagen terug had gebeld met de vraag in de tuin te gaan kijken en alles mee te nemen wat ze graag wilde hebben, had dit Martha als muziek in de oren geklonken want zaaien, planten en oogsten was zowat het enige dat ze de afgelopen jaren echt had gemist aan Mythopia, het pretpark en de commune waarin ze met haar zoon en haar grote liefde had gewoond.

Ze liep verder naar een gast die zich onuitgenodigd in de tuin had gevestigd en plukte hem kaal want de vlier die lelijk in de weg stond, zou worden gerooid. Van de bessen zou ze sap en confituur maken voor Lisa om haar te bedanken voor een warme vriendschap.

Aan het achtereinde van de tuin trokken enkele boleten tegen een hoop gestapeld hout Martha's aandacht. Met een dik paddenstoelenboek in de ene en een mand in de andere hand was ze al als kind het bos ingetrokken om stap voor stap te leren eetbare van giftige exemplaren te onderscheiden. Nooit had ze zich vergist en ook dit keer was ze vrij zeker van haar stuk. Ook enkele geelbruine peperboleten, die hun naam alle eer aan deden, vonden hun weg

naar de rieten mand. Persoonlijk at ze die het liefst in een quiche met soortgenoten, maar Angel had ze liever in een dikke romige saus verwerkt gezien.

Martha dacht aan haar zoon en bleef een ogenblik wezenloos voor zich uit staren. Ze vroeg zich af of het verdriet om het verlies van een geliefd kind ooit echt zou vervagen. Een vogel zong een vrolijk lied maar het kon haar op dat moment nauwelijks bekoren.

Plotseling hoorde ze een geluid. Ze draaide zich om. Door het gat in de heg, waaruit een zieke spar was verdwenen, zag ze de zoon van haar te vroeg gestorven zus in de weer met een schop en een riek. Was haar neef niet kortgeleden ernstig gewond geraakt tijdens een interventie, flitste door haar hoofd. Wat deed hij in de tuin en wat probeerde hij te begraven? De journaliste in haar nam het over van de voorzichtige vrouw die ze was geworden en ze sloop naderbij.

Pas na vijf lange minuten had ze door waarmee de man bezig was: aardappels rooien terwijl hem dat duidelijk moeite kostte. Vrij krachteloos werd de schop de grond in gedreven, waarna met de riek in de omgewoelde aarde naar zanderige knollen werd gezocht. Bukken lukte klaarblijkelijk niet want vrij onhandig werd de oogst omhoog gehesen om daarna in een bak op een omgekeerde krat te worden gemikt. Meermaals veegde de man het zweet van zijn voorhoofd. Dat verontrustte Martha nog het meest, want door een frisse wind kon het allesbehalve warm worden genoemd. Ze had genoeg gezien en besloot te handelen. Gezwind voor haar leeftijd liep ze naar de laatste spar in de rij, waarna ze door het gat in de omheining kroop dat er altijd al was geweest omdat haar schoonbroer geen cent meer had willen uitgeven voor een nieuwe tuinafsluiting dan op de offerte was beraamd geweest.

“Toon,” sprak Martha de man aan die op de steel van zijn schop stond te leunen om op adem te komen. Ze legde voorzichtig haar hand op zijn onderarm. De reactie van haar neef was niet wat ze verwachtte.

Paniek golfde door Toon heen en hij begon oncontroleerbaar te trillen. Hij zag het verwrongen gezicht van de moordenaar, waarmee hij eerder was geconfronteerd, en voelde weer de angst van op het moment dat hij de dood in de ogen had gekeken. Niet weer, dacht hij en hij hief zijn schop om ermee uit te halen naar het gevaar dat hem bedreigde. Pijn en vermoeidheid verdwenen op slag toen hij zich met een enorme zwaai omdraaide en blindelings uithaalde. Hij mocht het dit keer *niet* verknoeien.

Gelukkig had Martha de verandering in haar neef tijdig opgemerkt. Ze was achteruitgedeinsd en toen de klap viel werd ze niet geraakt. "Toon! Niet doen!" riep ze geschokt.

De waanzinnige blik in de ogen van het afgepeigerde gezicht sloeg haar uit het lood, maar lang duurde dat niet. De man stond te trillen op zijn benen en zweet liep in straaltjes van zijn gezicht. Hij deed zijn mond open om iets te zeggen, maar veel kwam er niet uit. Martha nam aan dat hij zich wilde verontschuldigen en dat de storm was gaan liggen, waarna ze het waagde hem weer te benaderen.

De schop en riek werden uit de bevende handen genomen en ver uit de buurt gelegd, omdat dit Martha het veiligst leek. "Volgens mij kan jij wat rust gebruiken," sprak ze moederlijk, waarna de man bij de hand werd genomen als een kind.

"Mari," hoorde ze hem fluisteren met zijn blik schichtig op het keukenraam gericht. "Ze wil aardappelen en wortelen voor het middageten. Ik moet ..."

"Maak je over haar maar geen zorgen. Ik ga wel met haar praten en kijken of ik kan helpen terwijl jij gaat liggen."

"Je begrijpt het niet," sputterde Toon tegen. Hij was net de tuin ingelopen omdat hij het binnen niet langer had uitgehouden. Terwijl Mari zich voorheen meestal afzijdig had gehouden, was ze de laatste dagen constant om hem heen blijven draaien. Werkelijk alles had ze samen willen doen. Hij werd er hoorndol van.

Toon probeerde het beven onder controle te krijgen. Hij liep naar de krat aardappelen en zag dat er meer dan genoeg in lag om het een paar dagen te redden. "Ik breng dit zo meteen naar binnen. Je hoeft niet te blijven. Zolang ik het rustig aan doe, is er niets aan de hand. Het spijt me van daarnet maar ik dacht dat het weer die stomme rotkat was die tussen mijn groenten haar behoefte kwam doen." Hij hoopte dat zijn tante genoeg zou nemen met zijn uitleg en haar bemoeizucht voor anderen zou bewaren want hij haatte het als mensen zich om hem gingen bekommeren. Mari was *zijn* probleem. Met haar trouwen was niet de beste beslissing geweest, maar hij had zijn redenen gehad. Waarom wilde niemand inzien dat hij zijn eigen boontjes kon doppen?

"Jongen," sprak Martha, overdonderd door de staat waarin Toon verkeerde, "toen je moeder overleed, was ik te druk bezig met gelukkig zijn om me iets van jou en je broer aan te trekken. Ik geloofde maar al te graag dat jullie vader goed voor jullie zorgde, zelfs toen pastoor Marius me van het tegendeel probeerde te overtuigen. Geef me een kans het onrecht dat ik je heb aangedaan goed te maken."

“Tante,” begon Toon, want hij wilde zich niet zomaar gewonnen geven, maar Martha liet hem niet uitspreken.

“Nadat Angel was gestorven, ben je me elke dag komen opzoeken. Je hebt me alles uit handen genomen wat ik niet aankon. Waarom zou ik nu niet hetzelfde voor jou mogen doen?” Ze zag hem langzaam ontdooien en ging verder. “In Lisa’s tuin staan ligstoelen waarop je je even kan uitstrekken. Ik weet zeker dat ze het niet erg zal vinden. Ondertussen ga ik je vrouw gezellig bezighouden.”

Toon wilde bij niemand in het krijt staan, maar het aanbod klonk zeer aantrekkelijk. Als zijn tante in zijn plaats het eten zou bereiden, zou zijn aanwezigheid het komende uur overbodig zijn. Bovendien zou zijn vrouw genieten van een extra portie aandacht, wat haar humeur ten goede zou komen. Na de pro’s en contra’s te hebben afgewogen, kroop hij tussen de sparren door, zijn wonden afschermend voor venijnig uitstekende takken.

Toon wist de ligbedden staan omdat de witte kleur doorheen het groen hem telkens was opgevallen als hij in zijn eigen tuin aan de slag was geweest. Het was niet ver, maar elke stap kostte moeite en deed pijn. Hij stopte om naar adem te happen toen iemand een mes tussen zijn ribben leek te steken. Een krachtterm gleed over zijn lippen. Hij hoorde in een ziekenhuisbed te liggen en een behoorlijke verzorging te krijgen in plaats van zijn geringe krachten te verspillen aan het hobbelen door tuinen. Hij kwam weer in beweging, nog altijd zichzelf verwensend want dat hielp hem door te zetten. Waar hadden zijn gedachten gezeten toen hij aardappelen was gaan rooien? Hopelijk waren er geen draadjes losgeraakt en was hij niet opnieuw gaan bloeden want van dat kostbare goedje was hij genoeg kwijtgespeeld in de kelder van die beul.

Toons lichaam schreeuwde om verlossing toen hij zich moeizaam op een van de ligbedden liet neerzakken. De zon was hem goedgezind en scheen hem vol in het gelaat. Hij diepte een doosje pijnstillers en kalmeertabletten op uit zijn broekzak. De twijfel sloeg weer toe want de medicatie zou hem slaperig en minder alert maken, wat al voor een paar onaangename verrassingen had gezorgd. Kon hij het risico wel nemen zijn zintuigen te verdoven zolang hij niet wist waarin het gevaar schuilde? Want gevaar was er, dat wist hij zeker. Hij had een zesde zintuig ontwikkeld om het te kunnen waarnemen. Misschien kon hij het beter eerst zo proberen, maar waar lag zijn grens? Hoeveel meer kon hij verdragen alvorens weer die tijdloze leegte te betreden die hem de afgelopen dagen te vaak had verwelkomd? Hij keek naar Martha en zag dat ze naar hem lachte. Waarom dat zo was, kon hij niet zeggen maar hij wist ineens heel zeker dat hij haar kon vertrouwen. Hij stopte een paar pillen in zijn mond en sloot de

ogen. Hopelijk zouden ze dit keer de verlichting brengen die hem bij ontslag uit het ziekenhuis was beloofd, maar hij vreesde ervoor.

“Hallo lieverd,” fleemde Martha de op een donderwolk lijkende vrouw, die haar uit het zicht verdwenen man probeerde te lokaliseren. “Kan ik je met iets helpen?”

Mari kon de bedillerige buurvrouw missen als kiespijn, maar het zou zeer onverstandig zijn uit haar rol van liefhebbende echtgenote te vallen. Nu de apotheose nabij was, moest ze het stuk tot het einde uitspelen. Ze draaide zich om en toonde de oude vrouw de liefste lach die ze voorhanden had. “Wat aardig dat u even binnenwipt en sorry dat u me zo in alle staten aantreft, maar ik maak me behoorlijk zorgen. Toon zou aardappelen halen om me met het middagmaal te helpen, maar ik kan hem niet vinden. Hopelijk gaat alles goed met hem want hij is nog lang niet de oude.”

Martha kende de jonge vrouw al vanaf haar geboorte omdat ze een verleden in het Nature Health Center deelden en wist wat voor vlees ze in de kuip had, maar dat zou ze niet laten merken. Ook zij kon een aardig stukje toneel spelen als het nodig was. “Je moet hevig geschrokken zijn toen ze je het nieuws van zijn vervroegde thuiskomst meldde. Slechts drie dagen opname voor iemand die meer dood dan levend was. Het is toch wat met deze moderne tijd waarin alles snel moet gaan.”

Mari gaf de zoektocht op en keerde zich naar haar bezoeker toe. Ze vroeg zich af of Martha wist wat er indertijd was gebeurd. Ze was niet in het land geweest op het moment van de kindermoord, maar slecht nieuws en roddels reisden nu eenmaal snel. Toen ze tevreden was met wat ze zag, begon ze met de opvoering van de eerste akte van het stuk dat ze in gedachten al meerdere keren had gespeeld. “Ik kon het nauwelijks geloven. Pas toen hij voor me stond en ze hem met twee dienden te ondersteunen, drong de ernst van de situatie tot me door. Misschien had ik assertiever moeten optreden en eisen dat ze hem weer meenamen, maar op dat moment kon ik aan niets anders denken dan wat een voorrecht het was hem weer dicht bij me te hebben.” Als om de hemel te danken, vouwde ze haar handen in haar schoot.

Martha deed haar best het spel van haar kant mee te spelen. Meelevend ging ze op een stoel naast Mari zitten om haar hand troostend op die van de jonge vrouw te kunnen leggen. “Misschien had Toon helemaal niet in de tuin moeten gaan werken als het zo erg met hem is gesteld,” merkte ze op met een stem die droop van sympathie. “Zal ik een kijkje gaan nemen om je gerust te stellen?”

Mari's gedachten vlogen alle kanten uit. Ze wilde niet dat Martha de tuin zou inlopen, omdat Toon niet mocht worden gevonden als hij buiten westen zou

zijn geraakt. De oude vrouw zou er namelijk op staan een ziekenwagen te bellen en dat diende absoluut te worden vermeden. Eenmaal was ze erin geslaagd haar man vroeger naar huis te laten sturen dan goed voor hem was, een tweede keer zou ze zoiets wel kunnen vergeten. "Hij komt wel weer opdagen," haastte ze zich te zeggen. "Misschien maakt hij ergens een praatje of is hij nog een kleine boodschap gaan halen. Je weet hoe hij is."

Martha tuurde naar buiten door het kamerbrede raam. Ze vroeg zich af wat twee jonge mensen had doen besluiten zich aan elkaar te binden, terwijl ze overduidelijk niet bij elkaar pasten. Liefde was het in ieder geval niet. Toon kon de onvrede met zijn relatie beter verbergen dan Mari, maar Martha was een goed observator en blikken verraadden vaak meer dan woorden. Ze schudde de gedachte van zich af en knikte op een manier waarvan ze hoopte dat die als 'begripvol' zou overkomen. "Ik weet inderdaad hoe hij is. Zal ik alvast beginnen met het schillen van de groenten?" Ze keek rond in de keuken, die in tegenstelling tot de rest van het huis niet roze maar beige was.

Mari zag de blik van de oude vrouw over het aanrecht dwalen dat speciaal voor haar een stuk was verlaagd, ook al had ze nog nooit een vinger uitgestoken naar het huishouden. "We houden ervan alles samen te doen als Toon niet moet werken. Dat versterkt de band, begrijp je," verklaarde ze het feit dat alles er nog ongerept bijlag. Nogmaals probeerde ze met een van haar beverige glimlachjes Martha te vertederen.

"Natuurlijk lieverd. Was mijn relatie maar zo hecht en teder geweest." Als een getalenteerde actrice zuchtte Martha, waarna ze haar gelaat verborg achter de koelkastdeur om de inhoud te inspecteren.

"Zien jullie elkaar nog weleens?" informeerde Mari, niet dat het haar interesseerde of haar vader en Martha de draad van hun jarenlange knipperlichtrelatie al dan niet weer hadden opgepikt. Als Martha haar vader wilde behagen dan deed ze dat maar. De vrouw was ondertussen veel te oud om nog een reëel gevaar te vormen voor haar erfenis.

"Wat had je in gedachten?" informeerde Martha tijdens het rommelen tussen wat overrijpe groenten. Ze negeerde de haar gestelde vraag.

Mari wist dat de koelkast haast leeg was omdat ze de dag voordien bijna alles bij de kippen had gekieperd om Toon nogmaals om boodschappen te kunnen sturen. Ze wilde hem namelijk het leven zo zwaar mogelijk maken, tot hij erbij zou neervallen. Jarenlang had een stomme zoektocht haar gescheiden gehouden van wie ze werkelijk liefhad en over ontelbaar veel idiote raadsels had ze haar hoofd moeten breken. Nu de finale eindelijk in zicht kwam, scheidde alleen een stomme sleutel om de nek van haar echtgenoot haar nog

van het ultieme geluk. Ze zou hem op de knieën krijgen om hem het ding afhandig te maken. Een gemene lach deed haar lippen krullen en haar ogen vervaarlijk oplichten. Ze was te zeer in haar eigen wereld verdiept om te zien dat dat werd opgemerkt.

“Volgens mij heb ik in jullie tuin nog een paar late courgettes zien hangen. Met de eieren uit de koelkast, de aardappelen van Toon en wat verse kruiden vanop Lisa’s terras kunnen we een heerlijke tortilla bereiden. Lijkt jou dat wat?” Martha wilde even controleren of alles in orde was met Toon.

Afwezig knikte Mari, zich nogmaals afvragend waar haar idiote man bleef. Hij zou toch niet het lef hebben ergens te liggen pitten terwijl zij met zijn vervelende tante zat opgescheept? Kokend van woede sloeg ze op het aanrecht, wensend iets breekbaars in handen te hebben om tegen de muur kapot te smijten. Ze vloekte binnensmonds. In plaats van onnozel in de keuken wat rondjes te rijden, zou ze buiten haar eega achter de veren moeten zitten. Maar ze wond zich te veel op en dat was niet goed voor haar. Op het toilet zou ze wat privacy hebben om af te koelen. Ze verontschuldigde zich en rolde weg.

Van zodra Mari uit het zicht was verdwenen, kneep Martha ertussenuit naar Lisa’s tuin. Ze pauzeerde even naast de rustig slapende Toon. De najaarszon deed hem duidelijk deugd want een lichte bloes kleurde zijn wangen.

Een zacht windje speelde met de bladeren van de appelboom en deed ze neerdwarrelen op de man in de stoel. Martha gaf de wind een standje en raadde hem aan zijn speelterrein te verleggen. Ze knielde neer om de blaadjes bij het gezicht van Toon weg te vegen. Toen ze er een uit zijn haar wilde plukken en een haarlok naar achteren streek, stokte haar adem. Haar bevende hand drong nog wat meer donkere krullen terug, waardoor een paarse vlek deels werd ontbloot. Het kon niet waar zijn. Verschrikt deinsde ze achteruit en terstond vergat ze waarvoor ze de tuin was ingelopen.

Een kwartier later liep Martha nog altijd heen en weer over Lisa’s hardhouten terras, niet langer met kleine dribbelpasjes zoals paste bij het beeld dat ze wilde tonen aan de buitenwereld. Ondervinding had namelijk geleerd dat een ietwat domme, hulpeloze vrouw meer kon gedaan krijgen. Haar hart maakte overuren en de radertjes in haar hoofd draaiden zoals ze nooit eerder hadden gedaan. Wat wist ze over Toon? De leeftijd kon kloppen. Had haar zus ...? Maar hoe was dat mogelijk? Ze dacht na. Kon ze het iemand vragen? Ze schudde het hoofd. Haar zus had zelfmoord gepleegd en haar man had zich doodgedronken. Met haar handen op de rug en haar blik op de bankiraiplanken, ijsbeerde ze verder. Er ging haar een licht op. Het zou natuurlijk wel verklaren waarom ... Ze moest de foto’s bekijken. Misschien zouden zij haar meer

vertellen. Haar ongeduldige aard drong erop aan de boel de boel te laten en naar huis terug te keren, maar de rustig slapende figuur op het ligbed zorgde voor een knoop in haar maag die haar geen rust zou geven. Hij had zich lelijk in de nesten gewerkt en zijn koppigheid zou het niet gemakkelijk maken, maar ze kon hem niet in de steek laten, niet na wat ze zopas had ontdekt.

In gedachten verzonken en een beetje gekalmeerd, trok Martha terug naar het huis. Halverwege herinnerde ze zich gelukkig het kruidentuiltje dat ze had willen knippen en ze keerde op haar stappen terug.

De bak met Toons aardappelen werd aangevuld met twee uit de kluiten gewassen courgettes. Martha rechtte haar rug, haalde diep adem en toverde een glimlach op haar gezicht. Als haar vermoeden juist was dan had ze een heel goede reden om haar kooksessie met Mari zo lang mogelijk te rekken. Dat ze de gemene feeks met haar oudevrouwtjesgebazel daarbij eindeloos op de zenuwen zou werken, zou haar uitermate veel plezier doen.



*DAG ZESENDERTIG*

Even zetelde Bear weer op de troon van het roemrijke verleden, toen hij door de grote poort zijn geliefd illusiepaleis binnenstapte. De grond van de inkomhal lag bezaaid met stof en vuil, maar de illusie van een golvende vloer die door de speciaal op maat gesneden tegels werd gecreëerd, was zo goed als intact gebleven. Behoedzaam zette hij een eerste pas. Ook al wist hij dat de grond onder zijn voeten perfect waterpasvlak lag, toch kostte het hem dit keer heel wat moeite zijn evenwicht te bewaren. Het was ook zolang geleden dat hij er was geweest. Even streek hij met de hand over zijn buik, omdat zijn maag zich roerde door het spel van bedrog dat met zijn brein werd gespeeld. Menselijke hersenen waren ook zo gemakkelijk te misleiden, bedacht hij met een glimlach. Als iets bepaalde kenmerken had, werd het als zodanig geëtiketteerd. Rustig ademhalen en vooral niet naar beneden kijken, raadde hij zichzelf aan. Denk aan wat je hebt gedoceerd.

Aan het einde gekomen, draaide Bear zich om en hij liefkoosde de lange witte haren op zijn kin, waaraan hij gehecht was geraakt. Ieder ontwerp in het kasteel was van zijn hand en was een afspiegeling van zijn genialiteit. De meesterlijke inbreng van Terence liet hij gemakshalve buiten beschouwing. Ontroerd liep hij verder, terwijl herinnering na herinnering zich opdrong.

Werkelijk niets in het gebouw was wat het op het eerste gezicht leek te zijn. Er was met kleur, licht en schaduwen gespeeld om meesterlijke illusies te wekken. Voorzichtig plaatste Bear zijn voet op een gapend gat in de vloer van de vroegere audiëntiekamer, ook al raadde zijn brein hem dat ten stelligste af. Urenlang had hij toegekeken hoe de loopjes met de realiteit stap voor stap tot leven waren gewekt. Wat zijn hersenen hem ook probeerden wijs te maken, hij wist dat alles perfect veilig was. Iets verderop deed hij net hetzelfde; hij liep over een woeste rivier die onder zijn voeten doorstroomde en vermeed expres de waarheidsgetrouw geschilderde stapstenen om zijn brein uit te dagen geen voorbarige conclusies te trekken. Hij wilde zich weer thuis voelen en zich verheffen boven alles wat op twee of meer benen liep want dat was de ware reden van zijn bestaan.

Voor een levensgroot portret van een beerachtige illusie die werd gevormd door takken, stenen en bladeren, hield Bear een ogenblik halt. Het schilderij was een afspiegeling van het alter ego dat hij voor zichzelf had bedacht. Sterk als een beer had hij zich genoemd, met een hoog knuffelgehalte voor wie

daaraan behoefte had gehad. Het waren mooie tijden geweest voor de zoon van een dronkaard en een prostituee naar wie niemand echt had omgezien.

Bears geboorte was een ongelukje geweest en zijn ouders hadden noch de tijd noch de intentie gehad zich om hem te bekommeren. Het opvoeden was overgelaten aan de tv. Pas toen hij met enkele drugsverslaafden, alcoholisten, daklozen en andere individuen die aan de rand van de maatschappij hadden geleefd de vrije natuur was ingetrokken om anders te gaan leven, had zijn bestaan betekenis gekregen. Met zijn project waren ongeziene resultaten geboekt en hij was de hemel in geprezen. Aanvragen vanuit heel het land waren toegestroomd. Eerst had hij ze vriendelijk afgewezen omdat hij de groep klein had willen houden, maar eerezucht had het uiteindelijk gewonnen van gezond verstand.

Twee iets te ver uiteen staande ogen, waarvan de kleur veranderde naargelang de lichtinval, richtten zich op een kristallen luchter aan het afbladderende plafond. Het mocht een wonder heten dat het ding er nog hing, nadat het gebouw door plunders en vandalen was bezocht.

Bear dwaalde verder naar het gedeelte dat ook voor het publiek toegankelijk was geweest en kon het niet laten een handvol hydrofoob zand tussen zijn vingers in een kom verschaald water te laten glijden, waardoor het tot een modderige brij transformeerde. Toen het daarna boven het wateroppervlak werd uitgetild, werd het weer gewoon, kurkdroog zand. Hij herhaalde het keer op keer, want de magie bleef hem mateloos fascineren.

Voort slenterend en hier en daar een proefje uitproberend, zonk Bear dieper weg in het verleden, zich almaar afvragend waar en wanneer hij zichzelf was kwijtgeraakt. Ooit had hij het iedereen naar de zin willen maken en een heerlijke plek op aarde willen scheppen, maar gaandeweg hadden macht en rijkdom vat op hem gekregen. De vondst van een wonderlijke zaal met documenten uit een andere wereld had hem uiteindelijk zover boven de gewone stervelingen uitgetild dat hij zijn menselijkheid was verloren.

Bear doolde naar de woonkamer waarin een fictieve haard stond te branden en waar vlammen hoog uit de grond leken op te rijzen. Een gevoel van behaaglijke warmte deed zijn verkleumde ledematen ontdooien, terwijl het in de kamer niet warmer was dan elders in het wind doorlatende gebouw. Hij grinnikte, omdat ook die illusie nog altijd bleek te werken. Hel en verdoemenis was in die kamer gepreikt tegen hen die er een eigen mening op hadden durven nahouden en die het beheer van hun financiën niet geheel aan hem hadden willen toevertrouwen. Hoe langer ze waren toegesproken, hoe meer ze van het ene op het andere been waren gaan wiebelen en hoe meer zweet er was

gevloeid, alsof er werkelijk vuur onder hun voetzolen had gebrand. Sommige zeer beïnvloedbare zielen waren zelfs flauwgevallen, nadat ze het door de ingebeelde hitte ontzettend benauwd hadden gekregen.

Bear grinnikte en verlangde naar de tijd toen mensen nog het nodige ontzag voor hem hadden gehad. Hij dacht weer aan de kleine Sara, aan hoe hij haar aan de hand zijn slaapkamer had binnengeleid en aan hoe verrukt ze was geweest toen hij haar letterlijk op wolken had doen lopen. De op de plankenvloer geschilderde lucht had dan ook een sfeer van hemelse verwachting geschapen. Avond na avond was ze naar hem teruggekeerd om zich zonder enig protest aan zijn hongerige lichaam over te geven en dat was maar goed ook, want hij had niet genoeg van haar kunnen krijgen.

Toen hij de kamer betrad waarin hij zijn jonge godin zo vaak had liefgehad, hield Bear het haast niet droog. Hij was waarlijk de liefde van haar leven geweest; waarom wilde ze dat niet inzien? Hij ging op het hemelbed liggen dat ondertussen meer zou passen in het kot van een student na een jaar lang fuiven, ver weg van moeders beschermende vleugels dan in het paleis van een machtig man. Met de ogen dicht probeerde hij het verleden te herbeleven. Ooit had hij gepretendeerd over een zesde zintuig te beschikken, maar dat had alleen gewerkt door aandachtig naar roddels te luisteren en door labiele sujetten subtiel uit te horen. Voor het eerst in zijn leven wenste hij er daadwerkelijk over te beschikken.

Toen Bear op het punt stond de realiteit voor dromenland te verruilen, vlogen zijn ogen ineens wagenwijd open. Sara had nog altijd haar plek in zijn gedachten opgeëist. Gekleed in maagdelijk wit en getooid met bloemen had ze weer voor hem gestaan, waarna hij had herbeleefd hoe hij haar die eerste avond teder en attentvol tot zich had genomen. Een subtiele geur van lavendel en rozenblaadjes had zijn zinnen geprikkeld, terwijl ze almaar hartstochtelijker waren gaan zoenen.

Bear had de opwinding in zijn lichaam voelen toenemen, maar die was even snel weer bekoeld toen de verhitte herinnering naar een tweede had geleid. Hoe meer hij erover nadacht, hoe zekerder hij werd. Datzelfde verfijnde aroma, het bouquet van een passionele nacht, had ook gehangen in de ondergrondse gang waarlangs hij naar het kasteel was gekomen. Sara was daar geweest, nog niet zo lang geleden.

Bear stond op en beende met de handen op de rug door de kamer. Ze kon nooit ver weg zijn als ze de gewonde man nog altijd op sleeptouw nam. Hij zou zijn verstand moeten gebruiken, want hij kon zich geen fouten permitteren nu hij haar nabijheid haast tastbaar kon voelen. Voor het raam veegde hij een